

Tweede waarneming van Amerikaanse Zwarte Zeeëend (*Melanitta nigra americana*) in Nederland (**)

door

O. VAN ZUYLEN

(*Second record of American Scoter (Melanitta nigra americana) in the Netherlands*)

Tijdens een excursie op 2 november 1967 op Texel meende ik ten noorden van De Cocksdorp een Zwarte Zeeëend te zien. Spoedig bleken duidelijke afwijkingen aan de snavel aanwezig te zijn: Deze eend had een geheel gele bovensnavelknobbel, aan de zijkanten overgaand in oranje-rood, in tegenstelling tot onze gewone Zwarte Zeeëend, die een donkere knobbel heeft met daaronder een geel stuk van de bovensnavel, terwijl de rest van de snavel grijszwart is. Wij kregen toen al het vermoeden, dat het een Amerikaanse Zwarte Zeeëend (*Melanitta nigra americana*) was.

Daar wij het echter door niemand bevestigd konden krijgen, besloten wij de vogel te vangen. Het viel ons op, dat hij een grotere diepgang had dan normaal en dat hij pogingen in het werk stelde om aan land te komen. Hieruit leidden wij af, dat het wel eens een olieslachtoffer kon wezen. Ik liet hem de tijd om aan land te komen, sloop gebukt langs de waterlijn en was hem net genaderd op het moment dat hij het water invluchtte. Ik nam een sprint en probeerde hem zo van de zee te scheiden, wat na drie pogingen gelukte.

De gehele onderzijde van de vogel zat vol olie, alleen zijn vleugels waren daarvan nog vrij. Wij probeerden hem te reinigen, maar vonden hem helaas de volgende morgen dood.

Op 4 november werd ons vermoeden dat het de Amerikaanse Zwarte Zeeëend was, door Prof. Dr. K. H. Voous, aan wie wij de vogel toonden en die later ook de maten nam, bevestigd.

De vogel bevindt zich thans in het Zoölogisch Museum van de Universiteit van Amsterdam. Het is Reg. Nr. 19456, ♂, in overjarig, geheel zwart kleed. Over het gehele lichaam waren bloedspoen van de kleine veren aanwezig. Zijn afmetingen zijn (de maten van het andere Nederlandse exemplaar — zie hieronder — staan tussen haakjes):

vleugel 230 (230), staart 92 (102), snavel, vanaf voorhoofdsbevedering 43 (46) mm.

Melanitta nigra americana is een broedvogel van noordelijk (voornamelijk noordwestelijk) Noord-Amerika en Noordoost-Siberië. Zijn overwinteringsgebieden bevinden zich langs de kusten van de Stille Oceaan en van de Atlantische Oceaan, vanaf New Foundland tot Zuid-Carolina. Als wij er op letten, dat de laatste weken stormachtige westenwinden hebben gewaaid, is het zeer goed mogelijk dat wij met een Amerikaanse wintergast te maken hebben gehad, die door de weersomstandigheden hier verzeild is geraakt.

Het is de tweede maal dat een Amerikaanse Zwarte Zeeëend in Nederland

werd vastgesteld. De eerste was eveneens een mannetje, dat op 26 en 27 december 1954 in de Brielse Maas nabij De Beer werd waargenomen en op 28 december aldaar dood werd aangetroffen (Ardea 43, 1955: 132—134). Elders in Europa, evenmin als op Groenland en IJsland, werd deze in het volwassen mannelijke kleed goed herkenbare vorm van de Zwarte Zeeëend, nog niet vastgesteld.

SUMMARY:

Second record of American Scoter (Melanitta nigra americana) in the Netherlands.

On 2 November 1967 an adult male of *Melanitta nigra americana* was observed on the coast of the island of Texel. As it landed on the shore it was caught by hand. The bird was underneath covered with black oil residue and died the next night. Its skin is preserved in the Zoological Museum of the University of Amsterdam (reg. no. 19456). It is the second record of an American Scoter in the Netherlands (cf. Ardea 43, 1955: 132—134). Elsewhere in Europe it has not yet been found.
